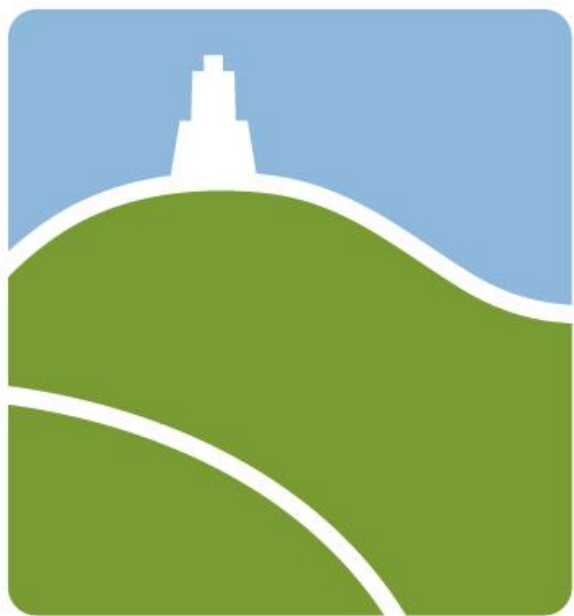

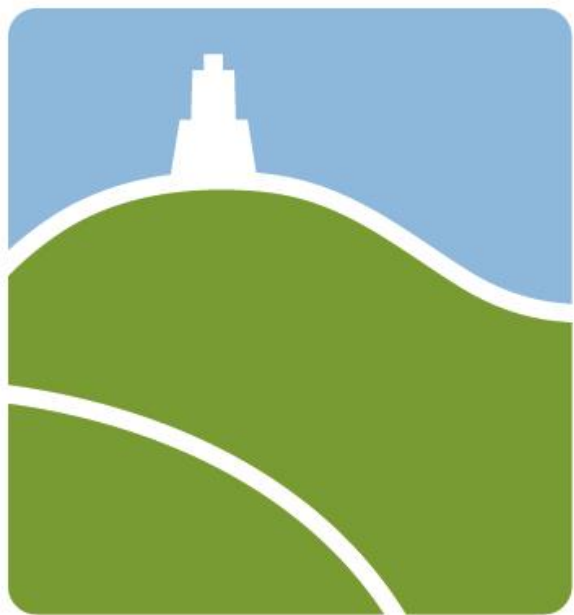

HEGYVIDÉKI
ÖNKORMÁNYZAT

TÁJÉKOZTATÓ FÜZETEK

Ismerje meg tartalmainkat!

1. Memóriánk védelmében
2. Alapvető ismeretek az Alzheimer-kórról és egyéb demenciákról
3. A demencia korai felismerése és pontos diagnózisa
4. Támogató programok a Hegyvidéken

HEGYVIDÉKI
ÖNKORMÁNYZAT

3. A DEMENCIA KORAI FELISMERÉSE ÉS PONTOS DIAGNÓZISA

A demencia gyanúja és időbeni diagnózisa

A diagnózisalkotás útja

Mielőtt elkezdené!

Fontos tudnia, hogy a diagnózist követően még hosszú élet várhat a demenciával élő személyre, amely még sok boldog élményt tartogathat az érintett személy és a családja számára.

Nincs egyedül! A segítség elérhető!

Hazánkban több ezer ember küzd demenciával. A probléma ismert és a segítségnyújtás lehetőségei egyre bővülnek.

Ha Ön tüneteket észlel önmagán vagy hozzátartozóján, környezete visszajelzései alapján felmerül a demencia gyanúja, forduljon háziorvosához!

Legyen tájékozott a témában!

A demenciáról szerzett alapvető ismeretek segítenek oldani a betegséggel szembeni félelmet.

Minél többet tud a demenciákról érintettként vagy hozzátartozóként, annál jobban megérti a történéseket, és ki tudja alakítani egyéni megküzdési stratégiáját.

Nem kell egyedül viselnie a terheket, a segítségnyújtás elérhető személyes konzultáció és digitális megoldások útján is!

EGY KIS ISMÉTLÉS!

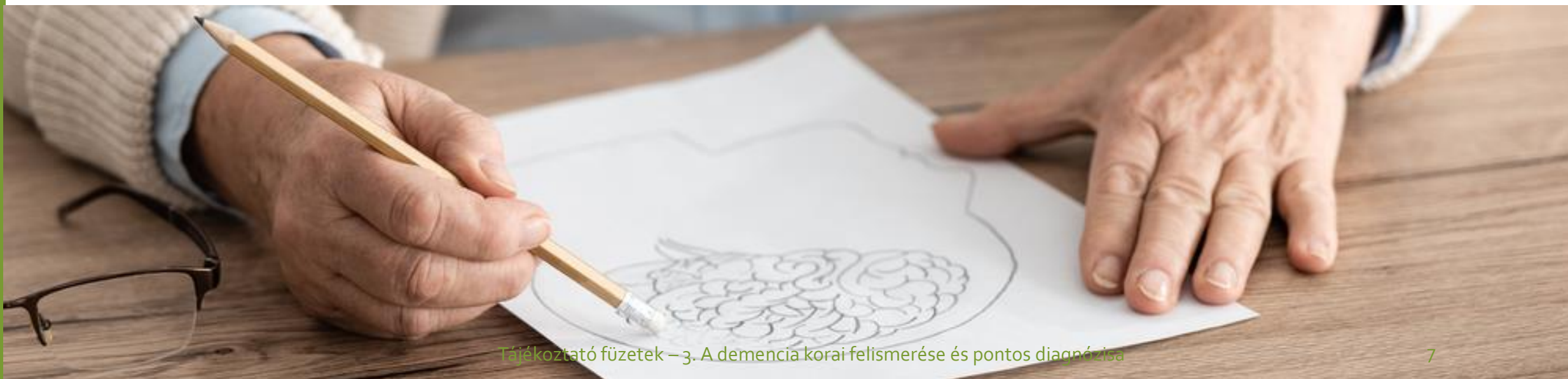
Mi a demencia szindróma?

Milyen típusai vannak?

Mi a demencia szindróma?

A demencia szindróma gyűjtőfogalom. Nem egyetlen betegségre, hanem az agyat érintő különféle megváltozott állapotok leírására használjuk.

Háttérben az agysejtek közötti kapcsolatokban és magukban az agysejtekben végbemenő kóros, visszafordíthatatlan változások állnak.

A demencia típusai

A demencia tehát tünetek együttese, amely tünetek az agysejtek degenerációja, sorvadása és előrehaladó pusztulása következtében jelenhetnek meg.

Attól függően, hogy milyen agyi elváltozások és folyamatok húzódnak meg a háttérben, mi a diagnosztizált alapbetegség, már **több mint 130 féle különböző demenciát** különítettek el a tudósok.

A leggyakoribb demencia típusok

A demenciáknak vannak ritkább és gyakoribb megjelenési formáik.

A demencia leggyakoribb négy formája:

az **Alzheimer-kór**

a Vaszkuláris (érrendszer-eredetű) demencia

a Lewy-testes demencia

a Frontotemporális demencia

Ezek az „elsődleges” demenciák nagyban hasonló tünetekkel járnak, de vannak egyedi jellemzőik is.

A felsoroltakon túl számos (neurológiai, belgyógyászati, pszichiátriai) betegség okoz demenciát, (pl. toxikus ártalom, anyagcserezavar.)

Az alapbetegség felismerése a megfelelő terápia érdekében elengedhetetlen!

A károsodás formái

Demencia során károsodhatnak az agysejtek, az agysejtek közötti kapcsolatok, ezáltal maga az agyszövet vagy az agy érrendszere, de vannak úgynevezett **kevert típusú demenciák** is. Ez esetben különböző demenciák kombinációja jön létre.

A DEMENCIA GYANÚJA ÉS IDŐBENI DIAGNÓZISA

Mikor merül fel a demencia gyanúja?

Melyek lehetnek a gyanúra okot adó tünetek?

Mikor kell orvoshoz fordulni?

Mikor merül fel a demencia gyanúja?

- Ha a feledékenység vagy a demencia egyéb tünetei egyre gyakrabban jelentkeznek és/vagy súlyosabbakká válnak.
- Ha egyes tünetek félelmet, szorongást váltanak ki és súlyos lelki megpróbáltatást jelentenek az érintett számára.
- Ha a tünetek rendkívüli élethelyzetet, veszélyeztető állapotot idéznek elő (pl. balesetek, elkóborlás).
- Ha a családtagok, ismerősök felhívják a figyelmet rá, jelzik, hogy „valami nincs rendben”.
- Ha az egészségügyi vagy szociális szakember jelzéssel él az ügyben.

Gyanú esetén fontos annak mielőbbi megállapítása, hogy mi okozza a tüneteket. Időbeni és pontos diagnózisra van szükség!

Melyek lehetnek a gyanúra okot adó tünetek? (1)

Gyakori tünet a **feledékenység, a rövidtávú memória sérülése.**

Elsősorban a közelmúlt eseményeire nem emlékszik az érintett személy.

Elfelejt, hogy bevette-e a gyógyszert, vagy hogy mit reggelizett.

Elfelejt, hogy hová tette a tárgyakat (pl. pénztárcát, kulcsokat).

Elfelejt a szavakat, nem tudja kifejezni magát.

Egyéb területeken is elvesztheti emlékeit.

Elfelejt a jól ismert útvonalat, nehezen talál haza.

Elfelejt a családtagok, szomszédok nevét.

Melyek lehetnek a gyanúra okot adó tünetek? (2)

- Nehézzé válik a **koncentrálás**, a kitartó figyelem.
- Nehezen tud **megtervezni egy-egy tevékenységet**, amely korábban rutinszerű volt (pl. bevásárolni a szükséges dolgokat).
- Nehezen tud **döntéseket hozni**, akár apró ügyekben is.
- Nehezen tud **problémákat megoldani**, olykor kisebb nehézségeken sem tud túljutni.
- Nehezen tud **önállóan elvégezni egy feladatsort** (pl. megmelegíteni az ebédet, főzni egy csésze teát).

Melyek lehetnek a gyanúra okot adó tünetek? (3)

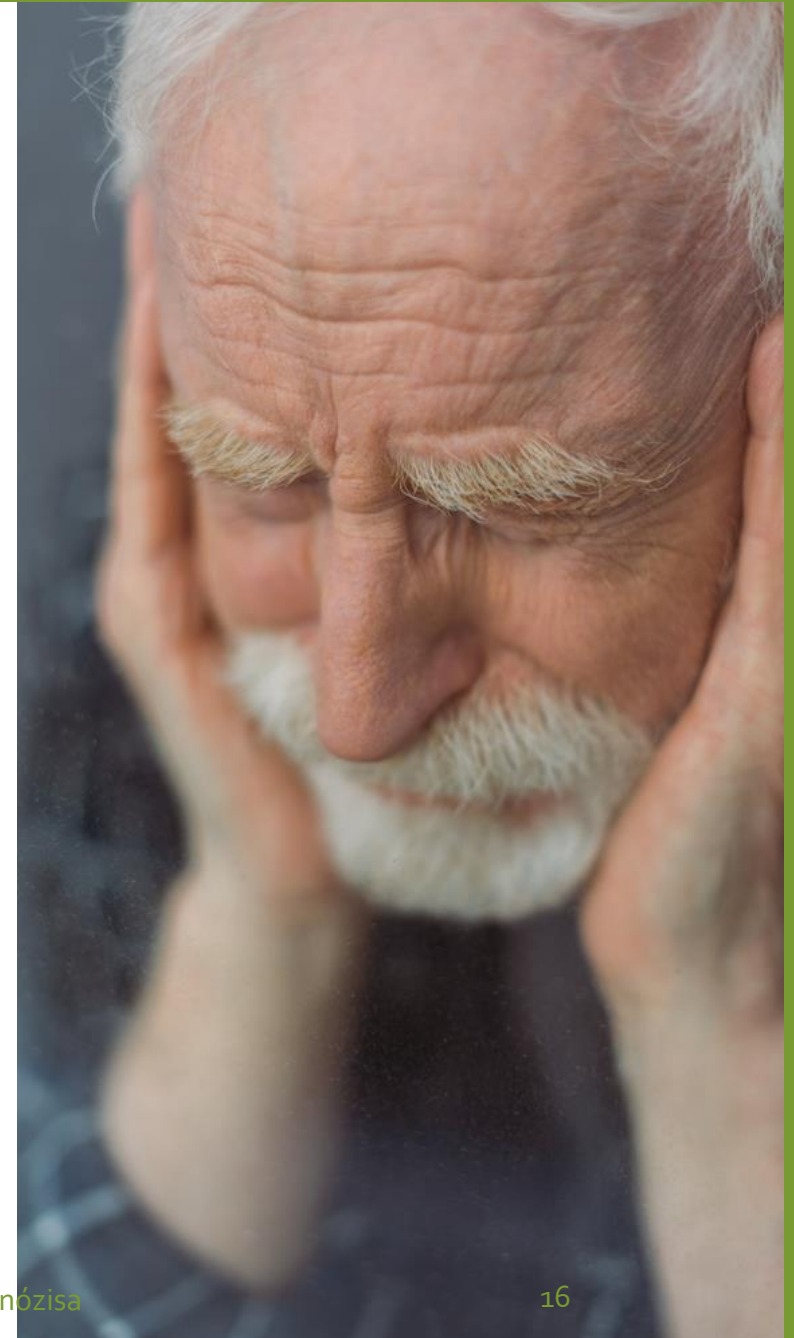

- Nehezen tudja kifejezni magát, **nem találja a szavakat.**
- **Nehezen érti meg** a hozzá intézett közléseket.
- **Nem megfelelően érzékeli a környezetét**, sérülnek a vizuális készségei (pl. nem tudja felmérni jól a távolságokat, nem megfelelően észleli a mélységeket, nem tudja jól megítélni a dolgok helyzetét a térben).
- **Sérül az időérzéke**, nem tudja milyen év, hónap, nap vagy napszak van. Felborul a napi rutin, felcserélődik az éjszaka és a nappal.
- Megváltozik a személyisége.

Mikor kell orvoshoz fordulni?

- Ha fokozódik a feledékenység és zavartság.
- Ha lehangoltságra, depresszióra utaló jelek észlelhetők.
- Ha változik az ismert viselkedés, a dolgokhoz, személyekhez való hozzáállás.
- Ha elhanyagoltta válik a külső megjelenés.
- Ha az önálló életvezetés, önellátás korábban megszokotthoz képest zavart szenved (pl. a megözvegyült személy nem tudja ellátni önmagát).
- Ha a kérdésekre már nem ad választ, esetleg más személy (hozzátartozó) válaszol helyette.

Vagyis: minden új, szokatlan lelki zavar gyanúja esetén!

A DIAGNÓZISALKOTÁS ÚTJA

Miért fontos az időbeni és pontos diagnózis?

Milyen előnyökkel jár az időbeni és pontos diagnózis?

Hogyan történik a diagnózisalkotás?

A háziorvosnál - Az időbeni diagnózis - A szakorvosi vizsgálat - A demencia tesztek szerepe

Miért fontos az időbeni és pontos diagnózis?

- A demenciák kezelésében alapvető az időbeni és pontos diagnózis.
- Nem minden memóriazavar mögött áll demencia. Más oka is lehet.
- A demenciák hátterében akár 130 féle alapbetegség is állhat. A kezelés attól függ, hogy milyen alapbetegség húzódik meg a memóriazavar mögött.
- A mielőbbi diagnózis birtokában a célzott terápia meghatározható.

Az időbeni, pontos diagnózisnak és a megfelelő terápiának köszönhetően a tünetek intenzitása csökkenthető, az állapotromlás lassítható, akár megakadályozható.

Mindezeknek köszönhetően értékes életévek nyerhetők!

Milyen előnyökkel jár az időbeni és pontos diagnózis?

- ✓ Mielőbbi hozzáférés a megfelelő információkhoz, tanácsadáshoz és különböző támogatásokhoz.
- ✓ Mielőbbi hozzáférés a megfelelő terápiához és gondozási formához.
- ✓ Mielőbbi alkalmazkodás a megváltozott élethelyzethez, az új információk birtokában mielőbb ki lehet alakítani a minőségi élet kereteit (megküzdési stratégiák).

Hogyan történik a diagnózisalkotás?

A terápia kizárólag a pontos diagnózis és az érintett személy állapotának ismeretében határozható meg, kizárólag kompetens szakemberek (pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos) által.

Tüneteivel forduljon háziorvosához:

- elbeszélget Önnel, hozzátartozójával,
- memóriateszteket készít, amelyek teljesen fájdalommentesek
- **Indokolt esetben szakorvoshoz irányítja további vizsgálatokra:**
 - anamnézis felvétele beszélgetés a panaszokról
 - labor és képalkotó diagnosztikus vizsgálatok

Mi történik a diagnózis közlését követően?

A diagnózis közlését érzékeny időszak követi, ezekben napokban, hetekben fokozott odafigyelés és támogatás szükséges.

A kezdeti negatív érzéseket – főként a jól működő családokban – idővel felváltja a megnyugvás és biztonságérzés (tudják mivel állnak szemben).

A korai diagnózis segíti a tervezett gondoskodás kialakítását. A korai terápiás beavatkozások hatásosak a kognitív funkciók fejlesztésében, a depresszió elkerülésében, és javítják a szereplők hangulatát.

**HEGYVIDÉKI
ÖNKORMÁNYZAT**

Köszönjük, hogy elolvasta kiadványunkat!

Ön ismereteket szerzett:

- a demencia szindrómáról, a gyanúra okot adó tünetekről
- az időbeni diagnózis szükségességéről és előnyeiről,
- a diagnózisalkotás útjáról.

Ismerje meg további tartalmainkat!

1. Memóriánk védelmében
2. Alapvető ismeretek az Alzheimer-kórról és egyéb demenciákról
3. A demencia korai felismerése és pontos diagnózisa
4. Támogató programok a Hegyvidéken

Kérjük keressen bennünket bizalommal az alábbi elérhetőségeken:

Kocsis Judit időügyi referens

Telefonszám: 06 70 938 9626

E-mail: kocsis.judit.ilona@hegyvidek.hu

KÖSZÖNJÜK FIGYELMÉT

Készítette: Cserbán Józsefné - Modus Alapítvány

Szakmai lektor: Dr. Folyovich András neurológus főorvos

Fotók: depositphotos.com

Képek forrása:

- 3. dia: <https://depositphotos.com/249520220.html>
- 4. dia: <https://depositphotos.com/470112940.html>
- 5. dia: <https://depositphotos.com/470112738.html>
- 7. dia: <https://depositphotos.com/317587342.html>
- 8. dia: <https://depositphotos.com/386237602.html>
- 10. dia: <https://depositphotos.com/143127483.html>
- 11. dia: <https://depositphotos.com/232766036.html>

- 15. dia: <https://depositphotos.com/464957304.html>
- 16. dia: <https://depositphotos.com/249394364.html>
- 17. dia: <https://depositphotos.com/386238476.html>
- 20. dia: <https://depositphotos.com/470112736.html>
- 26. dia: <https://depositphotos.com/253630360.html>